

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

KING

Een toneelspel

door

1880

Jeff de Maeyer

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2012

Nr.3114

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ACHT tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A.
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier "aanvraag tot opvoering". Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen; het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) naar Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A. worden gestuurd.

Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt u dan van hen de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.
info@ibva.nl

TARIEFCODE A2

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *KING* op te voeren moet de naam van auteur *JEFF DE MAEYER* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen. De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2012/220/018
ISBN 978-90-385-11894

© 2012 Toneelfonds J. Janssens/Jeff de Maeyer
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES

(2 dames – 5 heren – 1 kind)

THOMAS :

HENRY :

CATHARINA, zijn vrouw

ELIZABETH, hun dochtertje

ROBIN

NELSON

OLIVER

PENNY, vrouw van Oliver

DECOR

Een lege scène. Alle zetstukken (een bed, een tafel, stoelen enz.) staan op wieltjes en worden op het aangegeven moment op en af het toneel gereden.

1880

(Er wordt een bed opgerold. Hierin ligt Thomas. Er speelt rustige muziek.)

HENRY : Kijk allemaal eens naar deze man. Dit prachtig voorbeeld van succes. Hij heeft alles bereikt wat er te bereiken valt, want hij heeft het begrepen. Hij moest nooit iets hebben, bezit was nooit een doel. Alles is slechts een middel voor het volgende. Veel dient voor meer tot je alles hebt. En dat heeft hij nu. Alles dat je kunt opnoemen, behalve één iets.

THOMAS : Hij is namelijk dood. Hij heeft namelijk niets. En het enige verschil is dat hij meer is kwijtgespeeld, of misschien juist niet...

HENRY : Hoe gaat het?

THOMAS : Nog een maand en het is gedaan.

HENRY : Kan ik nog iets doen?

THOMAS : Niets. Vreemd... we hebben zoveel opgebouwd... Er valt niets te doen,... Ondanks alles sta ik machteloos. Ik had altijd min of meer verwacht dat we die tumor gewoon zouden omkopen of iets dergelijks. Het ding is nobeler dan de meeste mensen. Of ten minste openhartiger, het is er om mij ten gronde te richten daar moeten geen verhalen rond worden opgehangen.

HENRY : Je weet toch wat dit betekent?

THOMAS : Ik weet niet of je het aankan. Ik weet niet of iemand het aankan.

HENRY : Gelukkig is dat niet aan jou om te beslissen.

THOMAS : Zoveel en nog niet verzadigd? Wil je nog meer?

HENRY : Het is niet zomaar meer, het is het dubbele, je complete aandeel.

THOMAS : Een paar miljoen meer of minder, het is toch teveel om ooit op te doen, een mensenleven is kort en onbetekenend.

HENRY : Jij bent levend bewijs, maar ik zal iets betekenen. Ik word rijker dan regeringen, denk eens aan die macht... de ultieme vrijheid.

THOMAS : Of de meest onbreekbare kluister.

HENRY : Wat is er met je man? Ik verwacht niet dat je blij voor me bent, maar ik wil gewoon dat je begrijpt...

THOMAS : Waarom mijn dood fantastisch nieuws is voor mijn beste vriend? ... Dat begrijp ik volkomen. Anders was ik nooit tot hier gekomen. Maar nu ik er ben vraag ik me af... Waarom ik eraan begonnen ben.

HENRY : Ik weet het nog steeds, maar dat maakt niet meer uit, niet voor jou.

THOMAS : Bespeur ik wat medelijden?

HENRY : Natuurlijk. Ik besef dat je mij niet ziet als een moreel mens, maar toch...

THOMAS : Je bent mijn vriend als het dat is wat je vraagt.

HENRY : Ik...

THOMAS : Je wil zoiets niet zeggen. Dan lever je jezelf over aan mijn genade en dat beangstigt je. Ik stel voor dat je je daardoor niet teveel laat tegenhouden. Voor je het weet lig je hier en kan je al je vrienden op een hand tellen.

HENRY : Telt één die tot het einde blijft niet meer dan tien anderen?

THOMAS : En ben jij die ene levenslange kameraad?

HENRY : Ik denk het niet.

THOMAS : Ik ook niet. Dan ben ik werkelijk alleen.

HENRY : In zekere zin zijn we allemaal alleen.

THOMAS : In zekere zin ja.

HENRY : En we moeten zo goed mogelijk zien te overleven zonder hulp.

THOMAS : Ik ken je te goed Henry. Er is iets wat je me niet vertelt.

HENRY : Je kent me niet zo goed als je denkt.

THOMAS : Toch wel... je bent nog niet klaar met mij. Ik moet nog van nut zijn.

HENRY : Inderdaad.

THOMAS : Wat wil je?

HENRY : *(buigt zich over hem heen, hij komt ineens dreigend over.)* Dat is een verrassing.

(Thomas' bed wordt weggerold. Energetische muziek, meubilair wordt opgerold.)

Goedenavond, goedendag. Zit u gemakkelijk? Fantastisch. We vliegen er onmiddellijk in, want tijd is geld en u hebt allen betaald om hier te zijn. Om mij te zien en om het door te vertellen aan uw vrienden, beter gezegd de mensen tegen wie u moet opscheppen over uw beschaafdheid. Laat mij mezelf even voorstellen. Ik ben Henry. Zoals de koning, nee beter dan de koning. Zeven maal zeventig maal beter tot in het oneindige. 'Zeg, wa nen arrogante klood'. Ja, ik hoor het de gemiddelde mislukte hoop verdriet, die in een Fiat rijdt en zijn haar al decennia niet meer heeft weten groeien, al denken. Zijn

achterdochtige varkensoogjes flitsen door de zaal vol verontwaardiging en als verontwaardiging voorgedane bitterheid. ‘Denkt die nu dat die beter is dan wij?’ Ja! Niet omdat ik rijk ben, maar omdat ik rijk geworden ben. Ik heb het gemaakt en jullie niet, anders hadden jullie je eigen voorstelling, sukkels. Oké, nu ben ik het er iets te dik aan het opsmeren, al moet iedereen toegeven dat een zaalshow geven beter opschepmateriaal is dan er eentje gaan bekijken, of niet? Maar kijk, ik ben geen zielloos monster. Neem nu mijn vrouwtje; ik zie mijn vrouwtje doodgraag. En mijn dochtertje ook, maar aan jullie kan ik dat zeggen, want jullie zijn publiek, dus jullie houden je bek en zelfs als één van die snotkinders iets roept, negeren we die gewoon, je had hem maar beter moeten opvoeden. Maar... wat was ik nu weer... ah ja, mijn dochtertje. Ja nee, ’t is gewoon dat ze teveel op haar moeder lijkt. Maar daar moet je bij haar niet over beginnen. Ze denkt al dat het kind hoogbegaafd is vanaf dat het gestopt is met kwijlen. Ik denk niet dat ze het heeft, de feeling, de grasp, de touch, het instinct, om het te maken, zoals ik. Ze is nog maar zeven jaar, maar ik kan de bacterie van de middelmatigheid in haar al ruiken. Oei, nu krijgen jullie weer een totaal verkeerd beeld van mij. Ik kijk helemaal niet neer op de gewone man in de straat, die nu eenmaal feelingless, graspless, zonder instinct door het leven moet. Neem nu mijn maat, Oliver –of was ’t Olivier, shit- allez mijn maat dus. Ja Catharina en ik, da’s mijn vrouwtje hè, wel wij hebben die mens ontmoet bij de koppel-yogales -zalig woord zeg- en ja, die mens is sindsdien eens een keer of twee komen eten in mijn paleis en tja, ik ben daar wel beleefd tegen en al. En ja, ik hoor ze weer denken: ‘Een paleis, jong ge zijt nog gene echte koning hè sul.’ Trouwens, al die luxe, dat is voor mij niet nodig. Weet je wat, houd gewoon je bek, tanden opeenklemmen en stoppen met denken oké? Ten eerste: Ik ben rijker en machtiger dan eender welke koning, waarom ben ik dan geen adel? Omdat ik niet stam uit een eeuwenlange traditie van inteelt? En ten tweede: Al wie zegt dat hij geen luxe nodig heeft, is te stom om het te vergaren of te laf om toe te geven dat hij ernaar verlangt. En al wie nog commentaar heeft of denkt, sla ik op zijn stomme, middelmatige bakkes! Allez, ik zal niet echt slaan, ik huur een of andere gepensioneerde bokser in om zo’n dingen voor mij te doen. Sympathieke kerel trouwens, niet al te angstaanjagend. Maar genoeg over mij, want aangezien dit parels voor de

zwijnen zou zijn, gaat deze avond niet enkel over mij. Er zijn een hele rits mensen en zij spelen allemaal in een grootse tragedie, die ik heb uitgesponnen. U zit op de eerste rij en kan meegenieten. Genieten van mijn uitgekiend spektakel, want niet alleen bruto geweld is mijn 'area of expertise', maar ook subtiele en dodelijke vallen voor idioten die denken mij te kunnen verslaan. Maar ik moet nu ook niet te veel vertellen, want jullie moeten er ook nog plezier aan beleven. Het wordt in ieder geval groots, vooral met mijn vrouwtje aan mijn zijde. Catharina!

CATHARINA : *(roept)* Zijt ge klaar schat?

HENRY : Ja ik ben gereed, ge moogt komen.

CATHARINA : Zijt ge niets vergeten?

HENRY : Nee, alles is gezegd.

CATHARINA : Er kwam toch nog een stuk over uw tijd in de politiek?

HENRY : Dat heb ik geschrappt wegens te saai, kom nu toch gewoon op.

CATHARINA : Langst welke kant?

HENRY : We hadden toch rechts afgesproken?

CATHARINA : Uw rechts of mijn rechts?

HENRY : We kijken alle twee dezelfde kant uit, hé kalle (= stom mens).

CATHARINA : *(komt op)* Och gij moet altijd zo moeilijk doen.

HENRY : Kijk, ik zie u heel graag schatje, maar ge moet een beetje meewerken.

CATHARINA : Ja, maar gij haalt u altijd van die dingen in uw kop en ik moet maar meedoen in de onnozelheid.

HENRY : Ik denk groots schat. Zie dat toch in. Maar ge moet u geen zorgen maken; het is zo goed als volbracht.

CATHARINA : Denkt ge echt dat ze er allemaal gaan intrappen?

HENRY : Absoluut.

CATHARINA : Ook Robin?

HENRY : Zeker die borstenkop; die ziet niets aankomen.

CATHARINA : Hij kent u wel goed.

HENRY : Ge moet hem niet zo overschatten.

CATHARINA : 't Is gewoon dat ik het nogal doorzichtig vind.

HENRY : Ge moet niet zo twijfelen. Maar pas wel een beetje op bij deze mensen hier.

CATHARINA : Is het een ambetant publiek?

HENRY : Allemaal kommaneukers en azijnpissers.

CATHARINA : Dat zegt gij van iedereen.

HENRY : Als het waar is.

CATHARINA : Hoe kunt gij dat nu weten? Ge hebt die mensen toch nog nooit aangesproken?

HENRY : Ik stel voor dat we stoppen met ruziën, want het publiek voelt zwakte en ze gaan ons hier buitendragen. En ik word het ook wel beu.

CATHARINA : Och, ik doorsta nogal wat.

HENRY : Nu niet janken.

CATHARINA : Allez, kom eens hier kwaaien aap. *(kust hem met milde passie.)*

HENRY : D'er is iets niet juist.

CATHARINA : Wat is er niet in orde schatje?

HENRY : Die kus was niet vurig genoeg, niet genoeg pit. Ge wilt iets zeggen. Alsof dat ge wilt zeggen dat ge er niet mee wilt doorgaan. Nee, alsof ge het gedoe beu zijt. Nee nee, ik weet het, 't is een... Waar is mijn dochter?

CATHARINA : Wat wilt gij gaan zeggen?

HENRY : Waar is ons Elizabeth?

CATHARINA : Zeg eerst wat ge wilde zeggen.

ELIZABETH : *(op)* Papa!

HENRY : Kom eens hier, mijn oekedoelebeezeken.

ELIZABETH : Wat is dat papa?

HENRY : Dat is niet belangrijk liefje.

ELIZABETH : Wilt ge monopoly spelen?

HENRY : Heel graag lieveken, maar ik moet efkens grotemensenwerk gaan doen, oké?

ELIZABETH : Goed.

HENRY : Fantastisch!

(Moeder en dochter af.)

Goed, dames en heren, we gaan finalemente van start. Zonder verder gedraal, slaan we aan het anticiperen! Laat al wachtend uw verwachtingen hoog rijzen en geniet van het gebeuren, want hier zijn onze gasten!

(Iedereen op behalve Catharina, Elizabeth, Thomas.)

HENRY : Welkom, vrienden.

OLIVER : We zijn zeer vereerd dat we mochten langskomen.

PENNY : Ja, zeer vereerd. Het huis is echt...

OLIVER : Indrukwekkend.

PENNY : Ja, dat is het woord dat ik zocht.

ROBIN : Mag ik vragen wie dit zijn?

HENRY : Kom, Rob, niet onbeleefd zijn. Dit is mijn maat Oliver en zijn vrouw eh...

PENNY : Penny.

HENRY : Voilà, ik en Catharina hebben hen leren kennen bij de yoga.

ROBIN : Mag ik vragen waarom zij hier moeten zijn?

HENRY : Mag ik geen vrienden meebrengen van de yoga, misschien?

ROBIN : Gij moogt mensen meebrengen van de yoga en salsales en wijnproeven en...

Wat was het de week daarvoor?

NELSON : Parachute.

HENRY : Ah, ge zegt ook nog iets. Jongens, we staan zuur vandenavond.

NELSON : Ge waart zo goed bezig, ik wilde uw dialoog niet verstoren.

HENRY : Dat is dan ook nieuw. Scheelt er misschien iets?

NELSON : Ge wilde ons iets zeggen, zeg het dan maar.

HENRY : Allez, terzake dan maar?

ROBIN : Moeten zij er echt bij zijn?

OLIVER : Ehm, als 't stoort dan...

HENRY : Blijf maar hier. En Rob, gij moet wat minder boertig doen.

NELSON : Stop met rond de pot te draaien, alle twee.

HENRY : Voor de zoveelste keer, wie is de baas, Nelson? Gij of ik?

NELSON : 't Is al goed. Zeg het nu maar of moeten we Thomas bellen?

HENRY : Awel, ik vrees dat ik slecht nieuws heb. Onzen Thomas, hij is er slechter aan toe.

ROBIN : Hoe slecht?

HENRY : Slechter dan levend, in die zin dat hij dood is.

ROBIN : Godverdomme...

OLIVER : Excuseer, maar wie precies is Thomas?

ROBIN : Och, houd toch uw mond!

HENRY : Rob zwijgen! Sorry, hij heeft veel te verwerken gekregen.

NELSON : Goed, en wat nu?

ROBIN : Hebt eens een momentje. Kouwe steen.

NELSON : Hij is dood, daar kunt ge later nog op mediteren. We zijn hier niet om hem te gedenken, maar om te zien hoe het verder moet. Of vergis ik mij?

HENRY : Nee nee, het was net zo goed zijn bedrijf, maar we moeten inderdaad verder.

OLIVER : Ik zou wel eens willen weten wat er hier aan 't gebeuren is.

NELSON : Wel, ik heb een vraag gesteld: Wat nu?

OLIVER : Ja, maar ik heb ook iets gevraagd en ik zou graag...

HENRY : Nu gaan we aan tafel.

OLIVER : Ja maar luistert er nu...

ROBIN : Hou gewoon uw bek.

HENRY : Rustig Robin.

PENNY : Amai, dit wordt een sfeervolle avond.

(Ze gaan aan tafel, Catharina op.)

CATHARINA : Wil iemand iets drinken?

OLIVER : Een wit wijntje.

PENNY : Eh, voor mij ook.

CATHARINA : Nog iemand?

ROBIN : Bier.

HENRY : Hetzelfde als de Robin.

NELSON : Water, plat.

HENRY : Niet te triestig, 't is hier geen begrafenis.

ROBIN : Op begrafenissen praten ze minder over geld.

HENRY : Nee, want iedereen is te beleefd om al over de erfenis te beginnen ruziën.

NELSON : Wanneer is die gepland in feite? De begrafenis.

HENRY : Eh ergens volgende week, zeker.

ROBIN : Begraven of cremeren?

HENRY : Invriezen.

OLIVER : Zoals Walt Disney?

NELSON : Gestoord.

ROBIN : Waarom? Als de dokters ooit zijn kanker kunnen weghalen en hem reanimeren?

NELSON : Zever.

HENRY : En hoeveel heeft die koelcel gekost, vraag ik mij dan af.

ROBIN : Wat maakt dat uit? Thomas moet toch geen rekeningen meer betalen en ze gaan die machine nu niet meer afzetten.

HENRY : Ik denk dat we afdwalen heren.

NELSON : Ik zeg dat het zever is.

OLIVER : Ja, maar ze kunnen veel tegenwoordig.

HENRY : En we zitten nu al met overbevolking.

ROBIN : Ja, lacht er maar mee, maar in ingevroren toestand kunnen ze u nog jaren...

CATHARINA : Drankjes!

HENRY : Zet u schatje.

OLIVER : Merci.

ROBIN : Allez, santé!

HENRY : Ligt ons Elizabeth al in bed?

CATHARINA : Ja. Is er al iets beslist?

HENRY : Nee, dat zullen we nu doen.

CATHARINA : Moest gij mij niet nog iets zeggen?

HENRY : Ik denk het niet nee. Goed heren, de zaken zijn als volgt: Ik heb nu veertig procent van het bedrijf, Thomas had er ook veertig en Nelson en Robin hebben elk tien. Oliver hier heeft nog geen aandeel, maar daar zie ik nog verandering in komen.

OLIVER : Ah, wel merci ik...

HENRY : Goed, de vraag is nu: wat met Thomas zijn aandeel?

NELSON : Dat, niet te vergeten, goed is voor ettelijke miljoenen.

HENRY : Ruimschoots genoeg voor de factuur van zijn diepvriezer.

ROBIN : Ik zeg: eerlijk verdelen.

HENRY : Mij best.

NELSON : Dat was rap.

CATHARINA : En ik heb nog drie gangen klaarstaan.

HENRY : Nee nee, dit is het beste. Tien voor elk.

ROBIN : Hoezo, moet Cath ook aandelen krijgen?

HENRY : Nee, maar ik zie Oliver hier nog wel groot worden in het bedrijf.

OLIVER : Hoe, ik...

ROBIN : Voor geen reet!

HENRY : Ho jong!

NELSON : Henry, we spreken hier wel over ettelijke miljoenen.

HENRY : Dat zijn maar cijfers, en zijt ge niet tevreden met drie keer zo veel?

ROBIN : Daarvoor hebben wij ons wel jaren kapotgewerkt en gij verkwanseld het hier aan een of andere kwiet van de salsa!

PENNY : Yoga.

ROBIN : Maakt niet uit, kalf!

PENNY : Ik wilde gewoon...

ROBIN : Wat? Duidelijk maken dat uwe vent geen gevoel voor ritme heeft, maar dat hij wel heel lenig is? Een lenige bedrijfsleider, een miljonair die zijn tenen kan aanraken ook nog, daar zitten we echt op te wachten!

HENRY : Op het gemak hè Rob!

ROBIN : Och blaast hem op!

(Robin loopt af, Henry roept hem na.)

HENRY : 't Is toch mijn bedrijf zeker, ik doe wat ik wil!

CATHARINA : Moet ik met hem gaan spreken? Dan draait hij wel bij.

HENRY : Hoedat? Dat hadden we toch niet afgesproken.... Goed. Doe maar wat u het beste lijkt.

(Catharina loopt af.)

HENRY : En gij Nelson, wat vindt gij?

NELSON : Ik ben het niet eens,... maar gij zijt den baas.

HENRY : Merci, hè maat.

OLIVER : Dus ik krijg tien procent?

NELSON : Blijkbaar, ... allez, wat is uw 'area of expertise'?

OLIVER : Mijne wat?

PENNY : Uw beroep, schat.

HENRY : Zo praten grote managers Ollie, daar zult ge aan moeten wennen.

OLIVER : Ik ben bedrijfsadvocaat.

NELSON : Ah, een chance!

HENRY : Pas op, 't was geen goedkope yogales, zenne.

OLIVER : Dus ik kom voor u werken.

HENRY : Inderdaad.

OLIVER : En ik krijg tien procent van de aandelen.

HENRY : Vanzelfsprekend.

OLIVER : En wat is dat precies?

NELSON : Tien miljoen.

OLIVER : Godverdomme.

NELSON : Ge weet het. Ge kunt dus begrijpen dat Robin zonet een beetje oververhit raakte.

HENRY : Maar dat is maar tijdelijk.

NELSON : Zeker en vast.

HENRY : Er is wel nog een klein detail.

NELSON : Ah ja?

HENRY : Het contract.

NELSON : Het contract.

HENRY : Oliver, ge zult efkens met ons mee moeten om een contract te ondertekenen.
Daarna kunt ge thuis uwen bijbouw beginnen zetten.

OLIVER : Eh, mag mijn vrouw mee?

NELSON : Zij hoort niet bij het bedrijf.

HENRY : Excuseer madam.

*(Penny blijft alleen achter. Ze loopt wat doelloos rond en gaat dan af.
Catharina en Robin op.)*

ROBIN : Waarom hebt ge niet gezegd dat hij tien procent aan die sul ging geven?

CATHARINA : Dan hadt ge geen verrassing kunnen faken, ik ken u.

ROBIN : Godverdomme, Cath, ik sprong bijna uit mijn vel.

CATHARINA : En dat had hij ook verwacht.